

VERKIEZINGSPROGRAMMA **ZEELAND**

**PROVINCIALE
STATEN
VERKIEZINGEN
15.03.23**

DE STEM VAN EN
VOOR ZEELAND

DE STEM VAN EN VOOR ZEELAND

INLEIDING

BBB brengt boeren en burgers in beweging. BBB komt op voor alle inwoners die zich niet herkennen in het huidige overheidsbeleid. BBB zet zich in voor gezonde burgers, gezonde maatschappij, gezonde (maak)economie en gezond wonen. Dichtbij, sociaal en met een grote onderlinge verbondenheid. Een transparante, eerlijke, integere en hulpvaardige overheid voor iedereen.

De waardering van burgers voor boeren en van boeren voor burgers is onverminderd groot. Boeren kunnen niet zonder burgers, burgers niet zonder boeren. De toenemende aandacht voor de herkomst en productieomstandigheden van voedsel en de houdbaarheid van onze leefomgeving vraagt een intensiever contact tussen burgers en boeren en een versterking van het wederzijds begrip. Alleen samen, op basis van gedeelde visie en waarden kunnen we vormgeven aan welvaart en welvaren.

BBB maakt zich grote zorgen over de leefbaarheid op het platteland. De huidige politiek blijkt niet in staat om een duurzame en langjarige visie te maken met oog op de ontwikkeling en het behoud van het platteland, met al zijn unieke kenmerken, tradities, levenswijze en cultuurlandschap. Het belang van de rol van boeren, tuinders, burgers, vissers en jagers wordt onvoldoende onderkend. In Nederland is een uniek cultuurlandschap ontstaan dankzij de mensen die wonen en werken op het platteland. Ons land staat wereldwijd bekend om dit unieke landschap. Wij zijn daar trots op en willen graag dat dit unieke landschap ook voor de volgende generaties blijft behouden.

Inwoners van Zeeland voelen zich meer en meer vervreemd van de Haagse regels die worden bedacht door mensen die ver van het platteland af staan. BBB gaat de stem van het platteland stevig laten weerklinken in de provincie Zeeland en in Den Haag. Zeker nu groen (weilanden, polders) dreigt te worden ingeruild voor grijs (industrie, zonneparken, distributie- en datacentra, wegen) is het meer dan noodzakelijk dat de stem van én voor het platteland wordt vertegenwoordigd in Den Haag en de provincies.

DE STEM VAN EN VOOR ZEELAND

De groei van steden en toenemende individualisering creëert in de randstad een samenleving die wat verder afstaat van de fysieke leefomgeving en de primaire sectoren en een samenleving van verbonden mensen. Het platteland is goed voor pakweg 5 à 6 miljoen inwoners (boeren en burgers) van Nederland en in oppervlakte beslaat het meer dan tachtig procent van Nederland.

Op het platteland is er een andere dynamiek en levensstijl, waarin de fysieke leefomgeving, burenhulp en het samen problemen oplossen vanzelfsprekend zijn. Om de leefbaarheid te vergroten wil BBB dit “Noaberschap” overal bewerkstelligen.

Het behoud van onze land- en tuinbouw speelt een essentiële rol in een leefbaar Zeeland. In sommige streken van Nederland en ook Zeeland zie je het al: dorpen en kernen lopen leeg, boeren verdwijnen van het platteland en voorzieningen verdwijnen; de plattelandscultuur verschaalt. BBB wil dit proces een halt toe roepen door focus te leggen op de plattelandsregio's in Nederland. Regio's waar iedereen moet kunnen genieten van rust, ruimte, natuur en ouderwetse plattelands gezelligheid.

Gezond Verstand dient te regeren. Met BBB als stem van en voor het platteland, met al zijn eigen unieke kenmerken en tradities, brengen wij dit Gezond Verstand terug in de provincie Zeeland en Den Haag.

BBB

DE STEM VAN EN
VOOR ZEELAND

KERNWAARDEN BBB

NOABERSCHAP

We geven om elkaar en werken respectvol samen.
Er voor elkaar zijn is vanzelfsprekend.

GULDEN REGEL

Behandel de ander zoals je zelf behandeld wilt worden.
Wat u niet wil wat u geschiedt, doe dat ook een ander niet.
Wees betrouwbaar, eerlijk, oprecht en respectvol.
Iedereen is gelijk. Transparant, helder en open.

AUTHENTIEK

Blijf jezelf, doe gewoon, wees positief (het glas is halfvol).
Humorvol. Geen arrogantie, geen spatjes.

PROFESSIEEEL

Kijk vooruit, naar de lange(re) termijn.
Goede stijl & houding.
Stel het algemeen belang boven het persoonlijk belang.

DE STEM VAN EN
VOOR ZEELAND

TOEKOMST VAN DE PROVINCIE ZEELAND

GEZOND, NUCHTER BOERENVERSTAND VOOR DE PROVINCIE ZEELAND

In onze mooie provincie Zeeland is het fijn wonen, werken en recreëren. En dat wil BBB Zeeland vooral zoveel mogelijk behouden en waar mogelijk verbeteren. De provincie Zeeland heeft een midden bestuur dat inspireert, innoveert en investeert in, opgedragen en zelf geïnitieerde maatschappelijke opgaven die gemeentelijke en lokale overheden overstijgen. De BBB Zeeland werkt samen met andere overheden, organisaties, bedrijven en burgers om deze maatschappelijke opgaven te realiseren.

De voedselzekerheid en betaalbaarheid van het leven voor de “gewone Zeeuwen” komen steeds verder onder druk te staan. Dit roept de vraag op of het ingezette landbouwbeleid aanpassing behoeft. Verder werkt een relatief groot deel van de Zeeuwse bevolking in de industrie. Deze heeft nu reeds te lijden onder de hoge prijzen voor aardgas en elektriciteit en krijgt daar bovenop nog te maken met de kosten voor de energietransitie. Onze vissers zien hun visgronden steeds verder afnemen door de komst van nog meer wind- en natuurparken op zee. En het onderwijs, de zorg en de bereikbaarheid van tal van voorzieningen staan onder druk. Voor deze problemen, dan wel uitdagingen dient de provincie met oplossingen te komen. In dit programma kunt u kennis nemen van de keuzes die wij als BBB Zeeland willen maken voor Zeeland.

Wij zijn gericht op de ontwikkelingen in onze provincie en leefomgeving voor een toekomst waarin we inspirerend perspectief bieden aan alle inwoners van de provincie Zeeland. Dit waar het gaat om economisch belangrijke onderwerpen zoals landbouw, infrastructuur en mobiliteit maar ook onderwerpen die aan de basis van ons welbevinden liggen zoals de leefomgeving, ruimtelijke inrichting, cultuur en zorg.

Met een compacte organisatie en een transparant bestuur, gericht op kerntaken en verantwoordelijkheden, werken wij aan de kwaliteit van de leefomgeving en het vergroten van betrokkenheid van inwoners met die leefomgeving. Ons doel is dat iedereen in de Provincie Zeeland gezond en plezierig kan wonen, werken, recreëren en participeren. We sporen inwoners aan mee te denken en te werken aan een provincie waar alle mensen zich thuis voelen.

DE STEM VAN EN
VOOR ZEELAND

INHOUD

INLEIDING	2
KERNWAARDEN BBB	4
TOEKOMST VAN DE PROVINCIE ZEELAND	5
KERNBOODSCHAP PER HOOFDSTUK	7
HOOFDSTUK 1: GEZONDE MAATSCHAPPIJ	10
HOOFDSTUK 2: GEZONDE BODEM	13
HOOFDSTUK 3: GEZONDE PLANTEN	15
HOOFDSTUK 4: GEZONDE DIEREN	17
HOOFDSTUK 5: GEZONDE BOEREN EN VISSERS	19
HOOFDSTUK 6: GEZONDE BURGERS	21
HOOFDSTUK 7: GEZONDE ECONOMIE	24
HOOFDSTUK 8: GEZOND ONDERWIJS	26
HOOFDSTUK 9: GEZONDE REGIO'S	28
BIJLAGE 1: STIKSTOFBELEID IN PROVINCIE	30

DE STEM VAN EN
VOOR ZEELAND

KERNBOODSCHAP PER HOOFDSTUK

HOOFDSTUK 1: GEZONDE MAATSCHAPPIJ

Je kunt ver komen als je begrijpt waar je vandaan komt! Wederzijds begrip is eenvoudiger als je elkaars waarden kent. Het is deze werkelijkheid waardoor BBB Zeeland veel waarde hecht aan het in stand houden en ondersteunen van een gevarieerd en breed aanbod op het gebied van erfgoed, cultuur en dorps historie. Het zijn verbindende elementen. De toenemende polarisatie tussen bevolkingsgroepen en de toegenomen wens van burgers om gehoord te worden zijn thema's die centraal staan in politiek, bestuur en besluitvorming in de toekomst. Er zijn meerdere "kloven te dichten"! Voor BBB Zeeland staat Burgerparticipatie centraal in toekomstig beleid. Geen nieuwe structuren, maar het beter inzetten van bestaande maatschappelijke structuren is het devies. Participatie gedijt alleen bij transparantie over de participatie en over de besluitvorming en hier ligt een belangrijke rol voor het provinciaal bestuur.

HOOFDSTUK 2: GEZONDE BODEM

De verdeling en gebruik van onze Zeeuwse vruchtbare bodem staat centraal in ons beleid. Natuur, landbouw, recreatie en industrie gaan prima samen. Boeren, burgers en ondernemingen dragen een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het gebruik van onze bodem en wateren, alsook het tegengaan van verontreiniging en de zorg voor biodiversiteit. Zorgvuldig waterbeheer is in onze provincie erg belangrijk; waterkeringen tegen zout water, maar ook opslag voor zoet water. Boeren hebben een actieve rol om landschapsbeheer en voedselproductie te realiseren.

HOOFDSTUK 3: GEZONDE PLANTEN

Landbouw, recreatie, natuurbeheer en biodiversiteit moeten in evenwicht zijn. Landbouwgewassen zorgen voor een goede bijdrage in de opname van o.a. CO₂. Daarnaast moeten alle instanties zich inzetten voor een goede biodiversiteit en verrijking van de bestaande natuur. Ons huidige Zeeland moet wel behouden blijven en staat bekend om zijn open karakter. En we willen meer groen in en rond de stad en de dorpen. Het onderhoud en aanleg van natuur en stroken is een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid.

DE STEM VAN EN VOOR ZEELAND

HOOFDSTUK 4: GEZONDE DIEREN

Dierenwelzijn, zowel van huisdieren, landbouwdieren als wilde dieren is uiterst belangrijk. Streven naar antibioticareductie alsook eiwitreductie in het voer is naar eigen keuze, mits dit het dierenwelzijn niet schaadt. Schademeldingen veroorzaakt door wilde dieren (o.a. ganzen, wolven, Aziatische hoornaars of wilde zwijnen) dienen gratis in behandeling te worden genomen en afgehandeld te worden conform landelijke uniforme regels. De provincie verzorgt controle en handhaving op bezit van invasieve exotische diersoorten conform Europese lijst voor invasieve soorten.

HOOFDSTUK 5: GEZONDE BOEREN EN VISSERS

Bestaansrecht voor boeren en vissers in Zeeland en zicht op een helder beleid en toekomst is waar we ons sterk voor maken. We verzetten ons tegen gedwongen uitkoop en beroepsverboden. We stimuleren een verantwoorde landbouw en juichen innovaties en alternatieven op vrijwillige basis toe. We maken ons sterk voor onze vissersvloot, steunen het mogelijk maken van de pulskor visserij en verzetten ons tegen windparken op zee en zonneparken op land. Daarnaast stimuleren we duurzame alternatieven.

HOOFDSTUK 6: GEZONDE BURGERS

Gezondheid is één van de belangrijkste zaken in het leven van mensen. In de visie van BBB is gezondheid het resultaat van een samenspel tussen individu en omgeving. De provincie kan een belangrijke bijdrage leveren aan een gezonde omgeving. Dat gaat het best wanneer de provincie samen met de inwoners lokale problemen benoemt en samen met de juiste instellingen voor oplossingen zorgt. We zetten ons in voor het welzijn van jong en oud, voor leefbaarheid in de kernen, bereikbaarheid en voorzieningen.

DE STEM VAN EN VOOR ZEELAND

HOOFDSTUK 7: GEZONDE ECONOMIE

Werkgelegenheid, infrastructuur en wonen zijn kernpunten die centraal staan bij een gezonde Zeeuwse economie. Met een toenemende vergrijzing, vertrekkende jongeren en infrastructuur die zorgt voor lange reistijden en lastige bereikbaarheid staat Zeeland voor een grote uitdaging. Het aantrekkelijk maken van de werkgelegenheid, door in te zetten op specifieke sectoren (energie, landbouw, industrie, recreatie en hoogwaardige zorg) willen we de werkgelegenheid in Zeeland behouden. Daarnaast maken we ons sterk om de infrastructuur te verbeteren, waardoor bereikbaarheid wordt vergroot en reistijden korter worden. Wij stimuleren de bouw van woningen om het aanbod op peil te houden en aantrekkelijk te maken om in de provincie te vestigen.

HOOFDSTUK 8: GEZOND ONDERWIJS

Zeeland wordt gekenmerkt door eilanden, maar op gebied van onderwijs mag dit niet zo zijn. Wij maken ons sterk voor een breed aanbod in onderwijs, waarbij speciale aandacht uitgaat naar sectoren waar de vraag het grootst is. We streven voor toegepast onderwijs, waarbij samenwerkingen worden aangegaan met omliggende regio's: zowel in Nederland als in België. Zogenaamde Zeeuwse campussen zijn hierbij een doel; zowel over de grens als van onderwijsinstellingen in andere provincies die een dependance openen in Zeeland. Daarnaast dient goed onderwijs een uitgangspunt te zijn, met de beste middelen en geen sluitstuk van de begroting.

HOOFDSTUK 9: GEZONDE REGIO'S

Onze identiteit en persoonlijke en maatschappelijke prioriteiten zijn sterk verbonden met de regio waar je in woont. Dat geldt ook voor de politieke oriëntatie en agenda. Met name in Zeeland hebben de grote deltawateren veel invloed. BBB Zeeland staat voor een provinciaal beleid dat antwoorden geeft op regionale vragen en oplossingen biedt voor lokale uitdagingen.

DE STEM VAN EN
VOOR ZEELAND

HOOFDSTUK 1: GEZONDE MAATSCHAPPIJ

“Burgerparticipatie, Transparantie, Veiligheid, Cultuur, (dorps) historie”

Politiek dient toegankelijk te zijn voor de Zeeuwse burgers. Openbaar bestuur is er in de eerste plaats voor Zeeuwse burgers, organisaties en bedrijven. Die dienen op tijd betrokken te worden bij voorgenomen beleid. Zeeland is de provincie met het minste aantal inwoners van Nederland en staat als zelfstandige provincie ter discussie. Hetzelfde geldt voor het waterschap Scheldestromen. BBB Zeeland is voor samenwerken over gemeente- en provinciegrenzen heen met Vlaanderen, Zuid Holland en Noord-Brabant maar is tegen verdere schaalvergroting.

BBB Zeeland maakt zich zorgen om de invloed van niet-gouvernementele organisatie (NGO's) op het beleid van de Provincie Zeeland. Het kan niet zo zijn dat allerlei personen en organisaties van buiten de provincie toegelaten worden als gesprekspartner inzake kwesties die vooral de Zeeuwse bevolking aangaan.

Zeeland blinkt uit in waardevolle, culturele verscheidenheid. Elke streek, elk eiland hecht zeer aan haar eigenheid en tradities. Dat moet wat ons betreft zo blijven. In Zeeland staat de veiligheid onder druk vanwege de lage bevolkingsdichtheid, de grote industrie en (zee-)havens. De afstanden zijn groot en de politie is onderbezet. Ook in Zeeland hebben we steeds meer te maken met zware criminaliteit

BBB ZEELAND WIL:

- 01** Burgers actief ondersteunen om hun steden en dorpen leefbaar te houden. Overleg met stads- en dorpsraden voor besluitvorming.
- 02** Opvang van vluchtelingen in de regio. Mensen die al veilige landen zijn gepasseerd op hun vlucht moeten zich volgens de afspraken in het eerste land aanmelden.
- 03** Mogelijk kleinschalig vluchtelingen opvangen uit de rafelranden van Europa. Zoals nu de Oekraïners.
- 04** Bij toewijzing van woningen wordt gekeken naar wachtlijsten en urgentie; niet naar afkomst. Zeker nu met name de lokale bevolking lang wacht op een eigen woning.

QBBB

DE STEM VAN EN VOOR ZEELAND

- 05** Geen grootschalige opvang van statushouders zoals nu in Vlissingen. Dit heeft te veel impact op de bestaande samenleving en het voorzieningenniveau is hier niet op berekend (huisartsen, ziekenhuis, begeleiding, enz.).
- 06** Dat de provincie burgerinitiatieven zo mogelijk ambtelijk als financieel ondersteunt.
- 07** De invloed van NGO's op het te voeren beleid terugdringen en transparant maken richting de Zeeuwse bevolking.
- 08** Geen verdere schaalvergroting van provincie, waterschap en gemeenten.
- 09** Dat er wel goed wordt samengewerkt over gemeente- en provinciegrenzen heen.
- 10** Een harde aanpak van de criminaliteit die het bestuur probeert te infiltreren en te ondermijnen.
- 11** Dat financiële overschotten terugvloeien naar de algemene reserve van de provincie.
- 12** Dat de provincie in begrijpelijke taal communiceert met de Zeeuwse bevolking en zichtbaarder wordt als bestuurslaag. Dit door bijvoorbeeld. gebruik van sociaal media.
- 13** Dat provinciale opdrachten bij voorkeur ook gegund worden aan Zeeuwse bedrijven.
- 14** De provinciale politiek naar de boer en burger brengen. We zullen niet enkel in de Raadszaal te vinden zijn maar ook veelvuldig de provincie intrekken om met burgers en ondernemingen in gesprek te gaan.
- 15** Samenwerking tussen de verschillende Zeeuwse musea bevorderen.
- 16** Meer steun en waardering voor waardevolle private musea, podia, theaters en plaatselijke streekelijke festivals die onze provincie rijk is. Hierdoor blijft (streek)cultuur behouden en bereikbaar voor de mensen in de dorpen.
- 17** Dat de Zeeuwse musea educatieve programma's ontwikkelen om meer scholen naar de musea te krijgen. Elk jaar een kleine, provinciale attentie voor deze mensen.
- 18** De komst van wisseltentoonstellingen afkomstig uit het buitenland bevorderen.
- 19** Dat de Zeeuwse musea digitaal ontsloten worden.
- 20** Dat op scholen meer aandacht wordt besteed aan het roemrijke Zeeuwse verleden in de vorm van de Zeeuwse Canon.
- 21** Een actieve rol van de provincie inzake sporten en bewegen ondersteunen.
- 22** Dat Omroep Zeeland vooral zoveel mogelijk Zeeuws blijft en ruimte biedt voor alle aanwezige meningen in de Zeeuwse samenleving.

DE STEM VAN EN VOOR ZEELAND

- 23** Dat de provincie goed onderwijs en brede ontwikkeling van burgers stimuleert. Denk hier bijvoorbeeld aan het muziekonderwijs.
- 24** Dat de provincie zorg blijft dragen voor historische bouwwerken in Zeeland.
- 25** Meer politieposten op het platteland en in de kleine kernen en vooral meer blauw op straat in heel de provincie. Uitbreiding capaciteit zodat er overal voldoende politie beschikbaar is. Ook bij incidenten.
- 26** Effectievere bestrijding van de drugsproductie in schuren en leegstaande gebouwen.
- 27** Meer havenpolitie vanwege de toegenomen drugscriminaliteit in onder andere de havens van North Sea Port. Een zelfstandig opererende douanepost in Vlissingen t.b.v. bestrijding georganiseerde criminaliteit.
- 28** Dat er meer landelijke recherche capaciteit wordt ingezet in Zeeland.
- 29** Betere samenwerking en uitwisseling van informatie tussen politie, douane, fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst (FIOD) en Koninklijke marechaussee opererend in de Zeeuwse Havens.
- 30** Dat de brandweer niet verder fuseert zodat de aanrijtijden binnen de normen blijven.

Een goed functionerende Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) waarbinnen de kosten in evenwicht zijn met de geleverde kwaliteit. Ook dient er binnen de RUD meer kennis aanwezig te zijn van de dagelijkse praktijk bij de te controleren bedrijven. Die zou aangebracht kunnen worden door medewerkers kort stage te laten lopen bij de desbetreffende bedrijven. Zo wil BBB Zeeland komen tot een RUD die prioriteit geeft aan grote milieuovertredingen, en controleert met nuchter boerenverstand in de geest van de regelgeving i.p.v. de letter van de wet.”

DE STEM VAN EN
VOOR ZEELAND

HOOFDSTUK 2: GEZONDE BODEM

“Landbouw, bodem, gebruik en kwaliteit”

‘Zeeland, Land in Zee’; landbouw, natuur, recreatie, scheepvaart, industrie en bevolking werken samen aan een zo’n gunstig mogelijke inzet en gebruik van de Zeeuwse vruchtbare grond en wateren. Landbouw is en blijft een belangrijke economische activiteit in de provincie Zeeland; de landbouwsector maakt enerzijds gebruik van de natuurlijke omgeving om voedselvoorziening mogelijk te maken en ze geeft anderzijds vorm aan de activiteiten in het kader van natuur versterking en recreatie. De agrarische sector neemt haar verantwoordelijkheid voor milieuvraagstukken (op basis van juist gemeten verifieerbare waarden) en reduceert haar impact tot aanvaardbare waarden.

Er is echter sprake van een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het gebruik, het tegengaan van vervuiling en bescherming van Zeeuwse gronden en wateren. Gezamenlijk zijn alle gebruikers verantwoordelijk voor biodiversiteit; eenieder zal worden gevraagd naar een actieve opstelling om plaats te bieden aan inheemse flora en fauna. We erkennen een grote rol voor boeren in de uitvoering van landschapsbeheer. Waar nodig zal compensatie volgen als dit leidt tot verminderde opbrengsten of hogere kosten. Zorgvuldig waterbeheer is in onze provincie essentieel. De strijd tegen zout water, versterking van de kustlijn, maar ook beheer en opslag van zoetwater. We streven naar een waterbeheer dat doelstellingen van natuur, recreatie, scheepvaart, industrie en agrarische activiteiten verenigt.

DE STEM VAN EN VOOR ZEELAND

BBB ZEELAND WIL:

- 01** Geen ontpoldering in Zeeland. We zijn tegen elke vorm van ontpoldering. Dus ook tegen de plannen voor zogenaamde “wisselpolders”.
- 02** We zijn voor het behouden van het open landschap. Geen aanleg van kunstmatige bossen (natuur) ten koste van landbouwgrond.
- 03** Provinciaal stikstofbeleid (detaillering in bijlage 1.) gebaseerd op gevalideerde metingen en niet op een model. Metingen zowel bij de bedrijven uit alle sectoren, op afstand en in de natuurgebieden.
- 04** Alle sectoren leveren hun bijdrage aan de reductie van de stikstofuitstoot. Hierbij denken we ook aan de scheepvaart, hiervoor gaan we bij de Rijksoverheid aandringen op het instellen van een verbod op het gebruik van de hoofdmotoren van de schepen voor de Zeeuwse kust en waterwegen.
- 05** Actief optreden tegen PFAS en andere vervuiling in bodem en water.
- 06** Evenwichtig natuurbeheer en gezamenlijke zorg voor biodiversiteit. Boeren, Burgers en ondernemingen dragen een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor natuur en biodiversiteit.
- 07** Geen nieuwe, grootschalige vakantieparken in Zeeland (o.a. langs de kust) ter bescherming van de natuur en die gefinancierd worden door buitenlandse investeerders. Kansen voor lokale ondernemers ondersteunen.
- 08** Zorgen voor een goede waterberging die kan worden ingezet bij natte periodes en bij droogte. Hier kan het zoet water worden opgeslagen.
- 09** Nieuw land inpolderen voor de functies wonen, recreëren, versterking kustlijn en landbouw.

DE STEM VAN EN
VOOR ZEELAND

HOOFDSTUK 3: GEZONDE PLANTEN

“landbouw, natuurbeheer en biodiversiteit”

Ons Zeeuwse landschap staat bekend om zijn open cultuurlandschap en dat willen we graag zo behouden. Dit houdt in dat akkers en weiden afgewisseld worden met passende natuur, aangevuld met goed onderhouden en verrijkte bermen, groenstroken en akkerranden. Het beheer van deze gebieden en stroken wordt zorgvuldig gedaan, met zicht op natuur en veiligheid (bijv. verkeer) en is boven alles een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid. Boeren en organisaties die zich extra inzetten voor natuur en beheer worden waar mogelijk gecompenseerd voor kosten en investeringen of inkomstenderving. We zetten ons in voor verbetering van de biodiversiteit in bestaande natuurgebieden, verrijking van het plantenbestand en bestrijding van invasieve exoten en zieke bomen.

BBB ZEELAND WIL:

- 01** We zetten bermen, groenstroken en randen langs natuurgebieden in om de insecten- en wilde bijenpopulaties te beschermen. Boeren en organisaties die hier aan meedoen en daardoor kosten maken worden hiervoor beloond via de prijs van hun producten of ontvangen hiervoor subsidie van de overheid. Tijdig onderhoud om de verkeersveiligheid te garanderen en rekening houdend met maaiseizoen t.b.v. natuur.
- 02** Aanleggen van Tiny Forests (dorpsbosjes) op locaties waar geen andere indeling mogelijk is.
- 03** Het huidige mooie Zeeuwse cultuurlandschap op het platteland wordt behouden zodat de teelt van veilig lokaal voedsel gegarandeerd is
- 04** Zeeland is een provincie met een open karakter. Dat moet zo blijven. Het is niet gewenst om in dit open landschap meer bos aan te leggen. Akkerbouwgewassen zoals bieten nemen veel CO₂ op. Gebruik van biobased materialen dient gestimuleerd te worden om daarmee CO₂ voor lange tijd vast te leggen.

DE STEM VAN EN VOOR ZEELAND

- 05** Het Zeeuwse landschap bestaat hoofdzakelijk uit akkers en weides. Dit moet zo behouden worden.
- 06** Inzetten op verbetering biodiversiteit in de natuurgebieden. Bijvoorbeeld door overgang natuurgebieden, kruidenrijk grasland voor o.a. ganzen en bloemenweides met inheemse bloemenmengsels in de natuurgebieden.
- 07** Het actief bestrijden van ongewenste planten als Amerikaanse vogelkers, Japanse duizendknoop, Grote Berenklauw en Jakobskruid.

DE STEM VAN EN
VOOR ZEELAND

HOOFDSTUK 4: GEZONDE DIEREN

“Dierenwelzijn, schadeloosstelling en invasieve/ exotische soorten”

We zijn begaan met het welzijn van huisdieren, landbouwdieren en wilde dieren. Waar nodig wordt antibiotica ingezet, en waar mogelijk gereduceerd zonder dat dit het dierenwelzijn vermindert. Dit geldt ook voor de reductie van eiwit in voer voor dieren; dit gebied op vrijwillige basis en zonder dat dit leidt tot minder gezonde dieren. Schademeldingen als gevolg van wilde dieren dienen gratis in behandeling te worden genomen en afgehandeld te worden conform landelijk uniforme regels. De provincie houdt toezicht op schades, controleert actief op het bezit van invasieve exoten en handhaaft waar noodzakelijk. Innovatie voor dierenwelzijn wordt gestimuleerd, mits dit daadwerkelijk een aantoonbare verbetering is.

BBB ZEELAND WIL:

- 01** Antibioticareductie is een goed streven, maar het streven naar minder antibioticagebruik mag nooit leiden tot verminderd dierenwelzijn. BBB Zeeland zal hier scherp op toezien. Dieren moeten - indien noodzakelijk - behandeld kunnen blijven worden met antibiotica.
- 02** Het voeren van dieren met minder eiwit, om de stikstofuitstoot te verminderen mag nooit leiden tot minder gezonde dieren. Agrarische belangenbehartigers krijgen de vrijheid om te komen tot een praktisch werkbaar systeem dat goed is voor dieren. Er komt geen verplichte reductie van eiwit in veevoer.
- 03** Wanneer je een dood dier in de openbare ruimte vindt, moet dat eenvoudig en gratis gemeld kunnen worden om op te laten halen. Zo voorkom je uitbraken en overdracht van besmettelijke ziekten en ga je met respect om met de dieren.
- 04** Schademeldingen (als gevolg van bijv. ganzen, vossen en wilde zwijnen) bij het Faunafonds zijn en worden volgens landelijk uniforme regels afgewikkeld. De provincie ziet hierop toe. Meldingen moeten laagdrempelig en eenvoudig kunnen gedaan worden.
- 05** Actieve bestrijding schadelijke invasieve diersoorten zoals de Aziatische Hoornaar.

QBBB

DE STEM VAN EN VOOR ZEELAND

- 06** De komst van de wolf is niet gewenst. Een helder afschotbeleid moet er zijn voor wolven die zich herhaaldelijk vergrijpen aan landbouwhuisdieren (zie bijlage 2).
- 07** We zijn begaan met het welzijn van landbouwhuisdieren, gezelschapsdieren en (wilde) dieren in de natuur.
- 08** Er komen extra welzijnsregels bij deze categorieën, als het natuurlijke gedrag wetenschappelijk in het geding is. Extra welzijnsregels dienen te allen tijde uitgelegd te kunnen worden aan consumenten.
- 09** Er komt extra aandacht voor de positie van gezelschapsdieren in verstedelijkt gebied of de (wilde) dieren in natuurgebieden.
- 10** Voor wat betreft het houden van exotische dieren door particulieren komt is er een negatieflijst, met daarop alleen de soorten die bewezen hebben dat ze ongeschikt zijn om door particulieren gehouden te worden, bijvoorbeeld omdat ze erg gevaarlijk zijn (bijv. katachtigen van > 5 kg, apen van > 5 kg). Hierop wordt actief gehandhaafd.

DE STEM VAN EN
VOOR ZEELAND

HOOFDSTUK 5: GEZONDE BOEREN EN VISSERS

“Bestaansrecht, toekomst en beleid”

Bestaansrecht voor boeren en vissers en zicht op een duidelijk beleid voor de toekomst heeft onze prioriteit. Wij verzetten ons tegen de gedwongen uitkoopregelingen en de daarmee gepaarde beroepsverboden. We zetten ons in voor een verantwoorde landbouw, juichen innovaties toe en ondersteunen initiatieven voor biologische- en kringlooplandbouw op vrijwillige basis. We maken ons sterk voor heroverweging van reeds bepaalde natuurgebieden en zijn tegen gedwongen uitbreidingen van natuurgebieden ten koste van landbouwgrond. We maken ons sterk voor onze vissers en steunen het weer mogelijk maken van pulskorvisserijen daarnaast moet de flyshoot methode voor onze vissers behouden blijven. We verzetten ons tegen nieuwe windparken op zee en zonneparken op landbouwgrond en stimuleren duurzame alternatieven.

BBB ZEELAND WIL:

- 01** Geen gedwongen uitkoopregelingen voor boeren. En als er sprake is van vrijwillige uitkoop dan geen beroepsverbod.
- 02** Een verantwoorde intensieve landbouw behouden in Zeeland en de rest van Nederland. Daarnaast op vrijwillige basis biologische landbouw en kringlooplandbouw.
- 03** De wijze van kunstmest produceren behouden maar wel innoveren.
- 04** Geen gedwongen uitbreiding aanleg van nieuwe bufferzones rond natuurgebieden ten koste van landbouwgrond.
- 05** Geen kostbare landbouwgrond omzetten in nieuwe natuur.
- 06** Heroverweging Natura 2000 status en de status van andere natuurgebieden en de gevolgen van de instelling hiervan voor landbouw en visserij.
- 07** We maken ons sterk voor het behoud van de visserij in Zeeland.
- 08** De provincie dient door middel van lobbyen in Den Haag en in de EU zich in te zetten voor de terugkomst van pulskorvisserij omdat deze duurzamere manier van vissen tevens een manier is om het concurrerende kracht van Nederlandse vissers te herstellen.
- 09** Geen nieuwe windparken op zee. Tevens onderzoek naar de aantasting van het zeeleven en vogels bij windparken.

QBBB

DE STEM VAN EN VOOR ZEELAND

- 10** Inzetten op kernenergie (ook Thorium) zodat er ruimte blijft voor onze vissers.
- 11** Geen zonnepanelen op rendabele landbouwgrond. Benut de daken van schuren en loodsen, scholen en overheidsgebouwen. Stimuleer als provincie financieel het plaatsen van zonnepanelen op daken.
- 12** Dat de provincie de verkoop van regionale producten stimuleert. Bijvoorbeeld door gemakkelijker vergunningen te verlenen voor boerderijwinkels en kleine supermarkten bij boerderijen.
- 13** Wij zijn groot voorstander van regionaal produceren en consumeren; het stimuleren van regionale keurmerken zoals bijvoorbeeld “Zeker Zeeuws”.
- 14** De komst van nieuwe burgerwoningen in het agrarisch buitengebied mag nooit leiden tot beperkingen voor de bedrijfsvoering van de agrarische sector. Wonen in het buitengebied betekent erkennen en accepteren dat voedselproductie essentieel is en niet beperkt mag worden.
- 15** Ruimte bieden voor innovaties. Bijvoorbeeld teelt onder LED verlichting (bv visteelt) en het winnen van energie of brandstof uit agrarische (non food) gewassen. Gebruik maken van agrarische reststoffen voor bouwmaterialen, non food toepassingen en alternatieven voor op fossiele brandstoffen gebaseerde en kunstmatige grondstoffen.

DE STEM VAN EN
VOOR ZEELAND

HOOFDSTUK 6: GEZONDE BURGERS

“Jeugd, Ouderen, Welzijn en Zorg”

Gezondheid heeft een belangrijke relatie met je plek en plaats in de maatschappij en de mate waarin je deelt in de welvaart. Gezondheid en welzijn is een recht voor eenieder in de provincie Zeeland. We zetten ons in voor jong en oud! Maken ons sterk voor welzijn en zorg voor alle inwoners van de provincie. Aandacht voor toenemende vergrijzing, bereikbaarheid, voorzieningen en toenemende zorgvraag.

JEUGD

De jeugd is onze toekomst. Jeugdzorg is een maatschappelijke verantwoordelijkheid. Zorg moet toegankelijk zijn, kleinschalig, eenvoudig en laagdrempelig georganiseerd zodat we ook ruimte bieden voor de rol van de 1e lijn (huisarts) en voor maatschappelijke participatie. BBB Zeeland vindt dat de provincie haar verantwoordelijkheid moet nemen om oplossingen te faciliteren. De provincie stimuleert goed regionaal bewegingsonderwijs en jeugdsport.

OUDEREN

De provincie Zeeland staat voor een serieuze opgave wat betreft de vergrijzing. Een steeds grotere groep niet actieven zal in de toekomst verzorgd moeten gaan worden door een kleinere groep actieven. BBB Zeeland vraagt de provincie alle initiatieven te ondersteunen en te faciliteren die worden genomen door de overheid of particulieren om onze ouderen een aangenaam leef- en wooncomfort te bezorgen. De ouderen van nu hebben voor een groot deel gezorgd voor de welvaart waarin wij nu leven. In een onlangs verschenen rapport pleiten geriaters om nieuwe zorgcentra te bouwen naar het voorbeeld van de bejaardentehuizen van vroeger. BBB Zeeland zal de provincie vragen dit te ondersteunen en mogelijk te maken. Ook zal de provincie worden gevraagd om het bouwen van energiezuinige “Tiny houses” mogelijk te maken, op de juiste bestemde plaatsen. De provincie bevordert het toegankelijk maken van openbaar vervoer en binnensteden voor rolstoelgebruikers.

BBB

DE STEM VAN EN VOOR ZEELAND

WELZIJN

Alle inwoners van de provincie Zeeland moeten volwaardig deel kunnen nemen aan de samenleving en de kans krijgen om zich te ontwikkelen. BBB Zeeland vraagt extra aandacht voor de kwaliteit en comfort van de leefomgeving. BBB Zeeland is er voor alle inwoners van de provincie Zeeland. Een snelle internetverbinding via glasvezel mogelijk maken voor alle Zeeuwen in steden, dorpen en buitengebied. Meer regionale treinverbindingen tussen Zeeuws-Vlaanderen en Vlaanderen. Betere busverbindingen tussen alle kernen en steden. Het behoud van basisvoorzieningen in kleine Zeeuwse kernen (denk aan pinautomaten e.d.).

ZORG

De provincie moet inzetten op preventie om zwaardere hulp en zorgvraag in de toekomst te voorkomen. Het beleid wordt ingericht op vraag gestuurde zorg, minder loketten, wijk en dorpsgericht, meer regie huisartsen, wijkverpleging krijgt een ruime rol. Door een zorgvraag centraal te stellen, 1 loket aanpak en betrokkenheid van huisartsen verlagen we doorlooptijd, wachttijden en daarmee wachtlijsten in de zorg. Een nog verdere intensivering van de samenwerking tussen ziekenhuizen in Zeeland en die in Vlaanderen, Zuid-Holland en Noord-Brabant. De huisartsenposten moeten in alle Zeeuwse ziekenhuizen 24 uur open blijven..

BBB ZEELAND WIL:

- 01** Voldoende openbare toegankelijke invalidentoiletten.
- 02** Dat de provincie inzet op gebruiksgemak en meer aanwezigheid van openbaar vervoer in alle kernen en steden in Zeeland.
- 03** Invoering van zogenaamde 'Belbus'; op rustige lijnen ingevuld door kleinere elektrische bussen. Frequentie van dienstverlening openbaar vervoer verbeteren.
- 04** Dat basisvoorzieningen dichtbij beschikbaar zijn voor iedereen, een gemeente of landsgrens mag geen zorg-grens zijn. Kinderdagverblijf, bejaardenzorg, buurtsupers, scholen, gemeenschapscentra, bibliotheken etc.

qBBB

DE STEM VAN EN VOOR ZEELAND

- 05** Vraag gestuurde zorg met één loket en verder drempelloos samenwerken van huisartsen en het sociaal domein voor maatschappelijk werk, jeugdzorg, GGZ en Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO).
- 06** Dat de provincie inzet op preventie en laagdrempelige hulp om zo snel mogelijk hulp- en zorgvragen in te vullen om zo zwaardere hulp- en zorgvragen in de toekomst te voorkomen. Hierbij hoort ook lokale dagbesteding.
- 07** Dat iedereen mee kan sporten waardoor we gezonder en gelukkiger samen bezig zijn. Dit bijvoorbeeld door het stimuleren van goed regionaal bewegingsonderwijs, jeugd sport, bewegen op recept en een ruim aanbod voor senioren en volwassenen.
- 08** Dat er voldoende wandel en fietspaden zijn waardoor iedereen veilig van de omgeving en frisse lucht kan genieten.
- 09** Aandacht voor zwemonderwijs in onze waterrijke provincie. Zwembaden ondersteunen in tijden van hoge kosten zodat deze onderwijsvorm betaalbaar blijft.
- 10** Zorgen voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor zorgmedewerkers van buiten Zeeland om zo de tekorten op te lossen.
- 11** Het verruimen van het aantal opleidingsplaatsen in de huisartsenzorg en het daadwerkelijk fysiek vestigen van de opleiding doktersassistent in Zeeland.

DE STEM VAN EN
VOOR ZEELAND

HOOFDSTUK 7: GEZONDE ECONOMIE

“Werkgelegenheid, infrastructuur en wonen”

Zeeland heeft te maken met een krimpende beroepsbevolking en een toenemende vergrijzing. Om onze eigen jongeren en mensen van buiten Zeeland te kunnen verleiden om hier te blijven dan wel zich te vestigen hebben we een goed draaiende, hoogwaardige economie nodig. Een sterke hoogwaardige economie is nodig om sociaal, cultureel en educatief bij de tijd te blijven en om deze zaken betaalbaar te houden. BBB Zeeland wil innovaties stimuleren indien het gaat om haalbare en betaalbare verbeteringen.

In Zeeland is de niet-commerciële sector (onderwijs, zorg en overheid) qua werkgelegenheid het grootste. Op de tweede plaats volgt de recreatiesector (toerisme, horeca, enz.). Op de derde plek vinden we industrie en logistiek. Deze sector is in Zeeland relatief groot. Op plek vier vinden we de zakelijke dienstverlening. Op een gedeelte vijfde plek vinden we de landbouw en de bouw.

BBB ZEELAND WIL:

- 01** De 380 KV leiding die nodig is om de Zeeuwse industrie minimaal gedeeltelijk te laten overschakelen op waterstof met spoed wordt aangelegd. (bv onder/door Westerscheldetunnel)
- 02** Een provinciaal dekkend netwerk om de luchtkwaliteit, grondkwaliteit en waterkwaliteit rondom steden, dorpen, boerderijen en natuurgebieden te meten zodat beleid gebaseerd wordt op feiten en cijfers en niet op aannames.
- 03** Nieuwe kerncentrales naar Zeeland halen. De infrastructuur en kennis is hier reeds voor handen. Ook inzetten op Thorium en een nucleair kenniscentrum in Zeeland. Dit zorgt voor hoogwaardige werkgelegenheid. Hoogspanningskabels moeten zo veel als mogelijk onder de grond en uit het zicht blijven voor de burgers.
- 04** Goede huisvesting voor iedereen die al in Zeeland woont of hier komt werken. De provincie bevordert en ondersteunt dit. Inclusief huisvesting voor arbeidsmigranten. Bouwen op maat is een must: zo zijn er bijvoorbeeld meer sociale, starters- en seniorenwoningen nodig om de doorstroom op de woningmarkt te bevorderen.

qBBB

DE STEM VAN EN VOOR ZEELAND

- 05** Een volledig tolvrije Westerscheldetunnel. Voor burgers en ondernemingen.
- 06** Scherp toezien op de correcte nakoming van het compensatiepakket marinierskazerne door de rijksoverheid.
- 07** Een actieve lobby voeren om bestaande en met name nieuwe krijgsmachtonderdelen naar Zeeland te halen (mijnenvegers, marineluchtvaartdienst/opleiding en vestiging drones en mariniers).
- 08** Uitbouw en verbetering verbindingen van Noord naar Zuid door uitbouw van de wegen tussen Schouwen-Duiveland en Rotterdam.
- 09** Dat de provincie in het geval dat rekeningrijden landelijk wordt ingevoerd bij de rijksoverheid aandringt op een fors aantal vrije kilometers voor de Zeeuwse burgers vanwege de grote afstanden in Zeeland en daarbuiten in tegenstelling tot bijvoorbeeld de randstad.
- 10** Snelheidsaanpassing op de Oosterscheldekering en de Dammenroute naar 100 km/uur. Dat is namelijk goed voor de doorstroming en de meest efficiënte snelheid.
- 11** Dat de provincie inzet op het duurzaam isoleren van zoveel mogelijk woningen.
- 12** Dat de provincie er bij de rijksoverheid op aandringt dat fossiele brandstof de komende jaren betaalbaar dient te blijven.
- 13** Zuinig zijn op het aardgasleidingennetwerk. Dit kan in de toekomst namelijk ook worden ingezet voor het transport van biogas en waterstof.
- 14** Uit agrarische gewassen, plastic, hernieuwbare energie, bouwmaterialen en/of brandstof winnen.
- 15** Stimuleren van zonnepanelen op daken i.p.v. op akkers. Semioverheid en overheid neemt hierin haar verantwoordelijkheid. Vanaf 2030 zijn alle overheidsgebouwen energie neutraal.

DE STEM VAN EN
VOOR ZEELAND

HOOFDSTUK 8: GEZOND ONDERWIJS

“Aanbod, verbreding en toepassing”

Goed onderwijs moet een vanzelfsprekendheid zijn voor iedereen in de provincie. Speciale aandacht moet uitgaan naar de sectoren waar de vraag het grootste is. We streven naar samenwerkingen tussen andere provincies en naar samenwerkingen over de grens; België. Inzet zijn Zeeuwse campussen in België, en Zeeuwse dependances van onderwijsinstellingen uit andere provincies. Scholen moeten goed uitgerust zijn om hun taak uit te voeren; hierbij mogen onderwijsinstellingen geen sluitstuk worden van lokale begrotingen. Bereikbaarheid moet gegarandeerd worden voor scholieren; goede verbindingen in openbaar vervoer waarbij de reistijd voor scholieren en studenten beperkt blijft.

BBB ZEELAND WIL:

- 01** Een goed onderwijsaanbod in Zeeland behouden: voor krimpende Zeeuwse scholen de eilandstatus invoeren zodat middelbare scholen met minder dan 1.200 leerlingen toch voldoende geld krijgen om een volledig onderwijsaanbod kunnen blijven aanbieden.
- 02** Samenwerken met Vlaamse onderwijsinstellingen, met name universiteiten. Te denken valt aan Zeeuws (Vlaamse) campussen waar Zeeuwse studenten de eerste fase van hun opleiding in Zeeland kunnen volgen.
- 03** Het vestigen van water technische campus in Zeeland.
- 04** Meer samenwerking met landelijke Nederlandse onderwijsinstellingen (hogescholen en universiteiten) opdat ook zij in Zeeland campussen/ afdelingen opzetten.
- 05** Technisch onderwijs gericht op regionale bedrijven behouden en uitbouwen. Samenwerking waarbij verschillende onderwijsinstellingen technische ruimtes en apparatuur gezamenlijk gebruiken stimuleren (Technum/ toptechniek).
- 06** Inzet van regionale praktijkscholen voor agrarische praktijklessen, bijvoorbeeld op proefboerderij Rusthoeve. We ondersteunen het vestigen van meerdere van deze locaties in Zeeland.

qBBB

DE STEM VAN EN VOOR ZEELAND

- 07** Regionale proefboerderijen zoals “proefboerderij Rusthoeve” spelen volgens BBB Zeeland een belangrijke rol in onderzoek naar, uitvoering en implementatie samen met landelijk onderzoek en bedrijfsleven van nieuwe ontwikkelingen in de landbouw.
- 08** Onderwijs moet goed bereikbaar zijn ook in ons uitgestrekte Zeeland. Hiervoor zijn goede openbaar vervoer verbindingen essentieel zodat de reistijd beperkt blijft; ook naar omliggende provincies.
- 09** Behoud van een betaalbare ‘Breda bus’ is voor studerende Zeeuwse jeugd van groot belang voor verbinding met het thuisfront.
- 10** Voor goed onderwijs moeten scholen goed uitgerust zijn.

DE STEM VAN EN
VOOR ZEELAND

HOOFDSTUK 9: GEZONDE REGIO'S

“Zeeuw-Vlaanderen, Walcheren, Schouwen-Duiveland, Tholen en Noord en Zuid Beveland”:
één Zeeland; Land in Zee”

Onze identiteit en persoonlijke en maatschappelijke prioriteiten zijn sterk verbonden met de regio waarin we wonen. Dat geldt ook voor de politieke oriëntatie en agenda. Met name in Zeeland hebben de grote deltawateren veel invloed op de bereikbaarheid en voorzieningen. BBB Zeeland staat voor een provinciaal beleid dat antwoorden geeft op regionale vragen en oplossingen biedt voor lokale uitdagingen.

BBB ZEELAND WIL:

- 01** Dat de overheid het werken aan beide zijden van de grens voor Nederlanders en Belgen eenvoudiger maakt. Hierdoor kan de arbeidsmarkt worden uitgebreid.
- 02** De agrarische sector in Zeeland als voedselproducent koesteren en tevens hun grote waarde voor het landschap en de leefomgeving behouden.
- 03** Nieuwe zware industrie enkel vestigen in de aangewezen hotspots Kanaalzone en Vlissingen.
- 04** De industrie in de Kanaalzone verder stimuleren om alternatieve energie bronnen toe te passen (zoals elektrificeren) waardoor de werkgelegenheid ook in deze sector is gegarandeerd.
- 05** Plattelands industrie moet behouden blijven; zorgt voor leefbaarheid en werkgelegenheid.
- 06** Verontreiniging van onze omgeving door o.a. PFAS moet worden gestopt. Belangrijke rol voor Provincie richting Belgische vervuilers en overheden.
- 07** Bevolkingsonderzoek naar PFAS en gevolgen lange termijn voor gezondheid.
- 08** Toerisme is een belangrijke economische motor welke gestimuleerd moet worden, die tevens verantwoording neemt in de bereikbaarheid en ontsluiting van de verschillende regio's.
- 09** Passend bij de energietransitie moet het openbaar vervoer juist worden uitgebreid.
- 10** De voorzieningen en woningbouw horen bij elkaar en moeten worden uitgebreid en goed verdeeld over de regio's (Van Zeeuws-Vlaanderen tot Schouwen-Duiveland).

DE STEM VAN EN VOOR ZEELAND

- 11** Geen verder windmolenparken en zonneweides maar inzetten op de komst van twee nieuwe kerncentrales bij Borssele (EPZ) als stabiele factor in de energietransitie. Hoogspanningskabels moeten zo veel als mogelijk onder de grond en uit het zicht blijven voor de burgers.
- 12** De Westerschelde tunnel voor alle verkeer gratis.
- 13** Westerschelde ferry blijft behouden met goede voorzieningen en dienstregeling aangepast op toerisme seizoen.
- 14** Een Noord-Zuidlijn van Rotterdam naar Parijs langs Goes en Terneuzen. Zowel over land (vierbaans) als waterwegen.
- 15** Behoud van onze cultuur met de visserij, de boeren, de zeevaart, de stranden, de watersnoodramp, de Deltawerken, het Bourgondisch genieten en .... onze nuchtere inborst!

DE STEM VAN EN
VOOR ZEELAND

BIJLAGE 1: STIKSTOFBELEID IN PROVINCIE

BBB is van mening dat het beleid dat nu voorligt veel te veel gericht is op de afbraak van de landbouw. Door agrarische bedrijven op te kopen, wil de overheid voldoen aan doelen waar we vanuit Europa aan gehouden zijn en de manier waarop we ons vergunningverleningsstelsel hebben ingericht. In Nederland ligt de (wettelijke) focus daarbij op dit moment vooral op stikstof. Wij meten dat af aan hoeveel stikstofneerslag er door vergunning plichtige activiteiten op natuurgebieden veroorzaakt wordt. Terwijl dat helemaal niet perse op deze manier moet van de EU. BBB wil dan ook dat we in de toekomst ander beleid gaan voeren waarbij stikstof slechts 1 van de parameters is maar geen absoluut beleidsdoel. Agrarische bedrijven zijn sinds oudsher de stabiele economische motor onder Nederland geweest.

Ten eerste kon de Nederlandse economie opgebouwd worden, omdat Nederland dankzij landbouwbeleid gericht op voldoende productie geen hongersnoden meer gekend heeft. Maar ook tijdens de economische recessie heeft menig bouwbedrijf die doorstaan omdat boeren nog stallen bouwden. Het huidige beleid is er echter op gericht de landbouw en agrarische bedrijven af te bouwen. Dit moeten we volgens BBB voorkomen. Een leefbaar platteland valt en staat met een vitale agrarische sector. Als de huidige energiecrisis één ding leert is het dat het bewaken van je fundamentele voorzieningen, waar voedselproductie met stip bovenaan staat, bovenaan de prioriteitenlijst moet staan. Die moet je als overheden waarborgen en beschermen. Het zijn sectoren zoals de landbouw, maar ook energieproductie en zorg, waar onze mensen écht niet zonder kunnen. Wij willen dat besef meer in de maatschappij laten landen. BBB is van mening dat de landelijke Wet stikstofreductie en Natuurherstel terug naar de tekentafel moet. Een hele nieuwe wet kost veel tijd, maar om de grootste hiaten uit de bestaande wet te halen heeft BBB in de Tweede Kamer een initiatiefnota gelanceerd met 3 cruciale beslispunten:

- 01** Haal de kritische depositie waarde (KDW) uit de wet, waarbij de staat van de natuur weer centraal dient te staan
- 02** Het introduceren van een drempelwaarde voor vergunningverlening van 1 mol, gekoppelde aan een neerwaartse depositietrend.
- 03** Het onderscheid maken tussen NOx en NH3.

BBB

DE STEM VAN EN VOOR ZEELAND

De Provincies zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het stikstofbeleid via de gebiedsplannen onder het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). Provincies moeten voor 1 juli 2023 hun gebiedsplannen indienen, zodat zij middelen kunnen ontvangen uit het 'stikstoffonds' of 'transitie-fonds' van 24,3 miljard. Per 2024 komt dat fonds onder een instellingswet beschikbaar en de provincies kunnen daar middelen uit krijgen voor de uitvoering. De gebiedsplannen gaan niet alleen over stikstof, maar omvatten ook de uitwerking van water- en klimaatbeleid.

- BBB wil dat de bevindingen uit de sociaal economische analyse een volwaardige afweging krijgen in de gebiedsplannen.
- BBB wil dat er fors op versterking van de landbouw wordt ingezet met middelen vanuit het transitiefonds, en dat er vanuit de provincie druk wordt opgevoerd om de indicatieve 1 miljard (van de 24,3 miljard) voor innovatie fors te verhogen en in plaats van afwaardering veel meer beleid gevoerd wordt gericht op innovatie.
- BBB is van mening dat alle overheidslagen maximaal dienen te faciliteren inzake bedrijfsverplaatsing, bijvoorbeeld door hier een databank voor op te richten waarbij bedrijven die in een gebied zitten waar de ontwikkelmogelijkheden op korte termijn beperkt zijn gekoppeld kunnen worden aan bijvoorbeeld bedrijven die geen bedrijfsopvolging hebben, of aan een beëindigingsregeling zouden willen meedoen, maar niet in een gebied met beperkingen zitten.
- BBB wil dat de werkelijke staat van de natuur leidend wordt in de uitvoering van de Wet stikstofreductie en natuurverbetering, die op basis van eenduidige objectieve indicatoren in beeld gebracht wordt.
- BBB wil geen onteigening van agrarische bedrijven ten behoeve van stikstofreductie of natuurontwikkeling.
- BBB wil dat het inzetten op realtime meten in stallen maximaal gefaciliteerd wordt, zodat in de toekomst het borgen van maatregelen via daadwerkelijke metingen in beeld gebracht kan worden.
- BBB wil dat er bij de inzet van instrumentarium goed gekeken wordt dat het beoogde effect onomstotelijk vaststaat